

GUIDE

FYRVERKERIPJÄSER

TILLVERKNING, IMPORT,
FÖRSÄLJNING, UPPLAGRING
OCH ANVÄNDNING

tukes

1. Inledning	3	4.2. Farlighetsklassificering enligt förordningar om transport av farliga ämnen	7
2. Tillverkning, import och distribution	4	5. Så här använder du fyrverkeripjäser tryggt	9
3. Typer av fyrverkeripjäser och deras funktionssätt	5	6. Försäljning av fyrverkeripjäser	10
3.1. Engångskreverande produkter av stjärnbombstyp	5	6.1. Allmänt	10
3.2. Seriekopplade produkter av stjärnbombstyp, fyrverkeritårtor och kombinerade produkter	5	6.2. Ansvarig föreståndare vid handel	10
3.3. Romerska ljus	6	7. Upplagring vid handel	11
3.4. Raketer	6	7.1. Allmänt	11
3.5. Fontäner	6	7.2. Upplagring i butiksrum	11
3.6. Eldbägare	6	7.3. Lagerrum	12
3.7. Småprodukter	6	7.4. Upplagring på gårdsplan utanför butiksbyggnad	12
4. Klassificering av fyrverkeripjäser	7	7.5. Checklista för upplagsmagasin	13
4.1. Klassificering enligt EU:s direktiv om pyrotekniska artiklar	7	8. Privat förvaring hemma och transport	14

1. INLEDNING

I **FINLAND AVFYRAS** miljoner stycken olika fyrverkeripjäser varje nyår. Fyrverkeripjäserna får avfyra från kl. 18.00 på nyårsafton till kl. 2.00 på nyårsdagen. Det är inte tillåtet att saluföra och avfyra andra fyrverkeripjäser än de som godkänts för allmän handel av Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes) eller de som har CE-märkning och är i överensstämmelse med kraven i EU:s direktiv om pyrotekniska artiklar. Som tecken på detta är produkten försedd med ett CE-märke.

Fyrverkeripjäser som godkänts i Finland för allmän handel före 4.7.2010 har testats vid ett testningsorgan och Tukes har godkänt produkterna för marknaden på grundval av testresultaten. Produktens importör ansvarar för att varje importerat produktparti genomgår kvalitetskontroll.

Det nationella förfarandet för godkännande upphörde 4.7.2010 och de sista nationellt godkända produkterna försvinner från marknaden senast 4.7.2017. Efter det ska alla nya produkter som släpps ut på marknaden och produkter som redan finns på marknaden vara CE-godkända.

En produkt som stämmer överens med direktivet ska vara CE-märkt som bevis på överensstämmelse. Detta innebär att produkten uppfyller kraven i direktivet 2007/23/EG om pyrotekniska artiklar eller i det nya ersättande direktivet 2013/29/EU och i de harmoniserade standarder som avses i direktiven och att detta har certifierats av ett anmält organ (lagen om pyrotekniska artiklars överensstämmelse med kraven 180/2015).

Fyrverkeripjäser får endast överlåtas till och användas av myndiga personer. Att bära skyddsglasögon är obligatoriskt vid avfyran av fyrverkeripjäser, förutom när man använder små produkter i kategori F1.

Följande författningar gäller anskaffning, innehav, tillverkning, upplagring, användning och förstöring av fyrverkeripjäser:

- lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005)
- statsrådets förordning om övervakning av tillverkningen och upplagringen av explosiva varor (819/2015)

- statsrådets förordning om säkerhetskraven vid tillverkning, hantering och upplagring av explosiva varor (1101/2015).

Ytterligare bestäms om produktsäkerhet, utsläppande till allmän handel och märkningar av fyrverkeripjäser i följande författningar:

- lagen om pyrotekniska artiklars överensstämmelse med kraven (180/2015)
- statsrådets förordning om pyrotekniska artiklars överensstämmelse med kraven (719/2015).

Trots att fyrverkeripjäserna testas och genomgår kvalitetskontroll kan det bland produkterna som saluförs finnas felaktiga exemplar som inte fungerar korrekt. Det är viktigt att minnas att fyrverkeripjäser är explosiva varor och ska behandlas med motsvarande varsamhet. Varje godkänd produkt som saluförs ska ha de krävda märkningarna på finska och svenska.

Fyrverkeripjäser får endast överlåtas till och användas av myndiga personer.

FYRVERKERIPJÄSER SOM SALUFÖRS I FINLAND är huvudsakligen tillverkade i Kina. För import av fyrverkeripjäser från länder utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet krävs importtillstånd. Tillståndet beviljas av Tukes. Importtillståndet ska sökas skriftligen. I ansökan ska uppges namnet på den explosiva vara som ska importeras och dess farlighetsklass, mängd, avsett bruksändamål och tillverkare. I ansökan ska också utredas hur upplagringen har ordnats.

På de importerade nationellt godkända produktpartierna av fyrverkeripjäser är importören skyldig att utföra kvalitetskontroll enligt förordningen (819/2015) och det godkännandebeslut som utfärdats för fyrverkeripjäsen. Syftet med kvalitetskontrollen i Finland är att säkra att produkterna i varje produktparti stämmer överens med godkännandet och är felfria så att de kan släppas ut till försäljning.

På fyrverkeripjäser som stämmer överens med kraven i direktivet och är försedda med ett CE-märke ska importören utföra en okulär kontroll. Kvalitetskontroll på dessa fyrverkeripjäser utförs redan i deras tillverkningsland som del av tillverkningsprocess. Importören är skyldig att

säkerställa att fyrverkeripjäsen åtföljs av en försäkran om överensstämmelse som är utfärdad av tillverkaren och att försäkran kan förknippas med produkten i fråga.

Produkterna och transportförpackningarna ska vara hela och får inte ha fuktskador. Transportförpackningarna ska vara godkända för transport av farliga ämnen, vilket identifieras genom ett UN-typgodkännandemärke (☞) på förpackningen. Dessutom ska transportförpackningen ha alla andra märkningar om innehållet och de anslutande farorna som krävs av bestämmelserna om transport av farliga ämnen.

Fyrverkeripjäsen ska åtföljas av bruksanvisningar på finska och svenska. Detta gäller även nationellt godkända fyrverkeripjäser.

Importören är skyldig att säkerställa att om varje CE-märkt fyrverkeripjäsa finns tillgänglig en försäkran om överensstämmelse.

3. TYPER AV FYRVERKERIPJÄSER OCH DERAS FUNKTIONSSÄTT

Fyrverkeripjäser som saluförs i Finland kan indelas i följande grupper:

- engångskreverande produkter av stjärnbombstyp
- seriekopplade produkter av stjärnbombstyp
- romerska ljus
- raketer
- fontäner
- eldbägare
- småprodukter.

Produktens funktion får inte basera sig enbart på smälleffekt. En enskild smälleffekt får bestå av högst 0,05 g svartkrut.

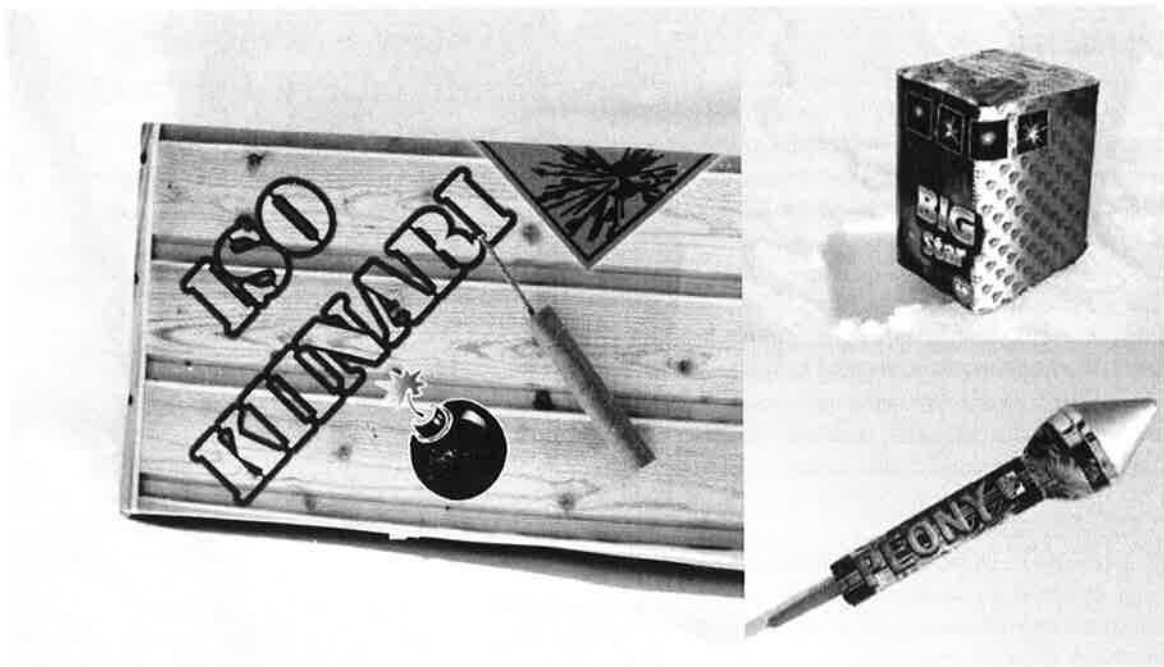
3.1 Engångskreverande produkter av stjärnbombstyp

Produkten består av ett avskjutningsrör som innehåller kastladdning och effektladdning. Kastladdningen slungar upp effektladdningen mot skyn. Effektladdningen består vanligen av olika lyssatser packade i en kapsel vilka sprids över himlen av en särskild tändsatsmassa i kapseln.

I CE-godkända produkter ska avskjutningsrörets innerdiameter vara 28–30 mm. Tillsvidare (till 2017) kan det på marknaden finnas nationellt godkända stjärnbomber vars diameter är 31–50 mm. I dessa ska stubinen vara skyddad under ett lock som sitter utanpå produkten och avlägsnas före avfyrningen, och produkten ska ha en fördröjningsfontän som tänds först. Som tändsats tillåts endast svartkrut.

3.2 Seriekopplade produkter av stjärnbombstyp, fyrverkeritårter och kombinerade produkter

Produkten består av flera avskjutningsrör som sitter ihop. Ett enskilt avskjutningsrör är jämförbart med produkten i punkt 3.1 – med den skillnaden att avskjutningsrörets

3. TYPER AV FYRVERKERIPJÄSER OCH DERAS FUNKTIONSSÄTT

innerdiameter får vara högst 50 mm (stjärnbomber och eldbägare) respektive 30 mm (romerska ljus). Alla avskjutningsrör behöver inte innehålla samma funktioner. Vid avfyrningen slungas rören iväg efter varandra eller en del samtidigt, beroende på hur fyrverkeritårten är konstruerad. Produkten kan också innehålla två stubiner, varav den ena är en reservstubin.

3.3 Romerska ljus

Produkten består av ett avskjutningsrör som innehåller flera kastladdningar och effektladdningar efter varandra. Vid avfyrningen slungas den ena effektladdningen efter den andra ut av sin egen kastladdning. Avskjutningsrörets innerdiameter ska vara 20–30 mm.

3.4 Raketer

I raketer sitter drivladdningen och effektladdningen ihop och käppen fungerar som styrfena. Drivladdningen slungar upp produkten mot skyn, och effektladdningens tändsats sprider effekterna över himlen. Observera att drivladdningens hölje, käppen och en del av effektladdningens hölje faller ner när produkten briserat uppe i högsta höjden. I raketer har tändsatsens mängd och styrka begränsats.

3.5 Fontäner

Fontäner består av ett hölje som innehåller en sammanpressad lyssats som skapar en fontäneffekt. När lyssatsen brinner uppstår olika ljusfenomen. Själva produkten blir kvar på marken och produktens verkningsavstånd är vanligen bara några meter. Fontäner kan också finnas som produkter som ser ut som en fyrverkeritårta.

3.6 Eldbägare

Produkten består av ett avskjutningsrör som innehåller kastladdning och effekter. Vid avfyrningen slungar kastladdningen upp effekterna på skyn. Effektladdningen innehåller ofta s.k. shells eller stjärnor som kastas ut på himlen i olika mönster. Avskjutningsrörets innerdiameter ska vara högst 50 mm.

3.7 Småprodukter

Småprodukterna utgör sin egen, blandad kategori av flygande fjärilar, pansarvagnar, smatterband m.m. Produkterna kännetecknas av att de är små till storleken och innehåller endast en ringa mängd lyssatser.

*Produktens funktion
får inte basera sig enbart
på smalleffekt.*

4. KLASSIFICERING AV FYRVERKERIPJÄSER

FYRVERKERIPJÄSERNA KLASSIFICERAS på grund av två olika regelhelheter. Klassificeringarna beskriver olika ärenden, kompletterar eller ersätter inte varandra och gäller fyrverkeripjäserna samtidigt.

Klassificering enligt EU:s direktiv om pyrotekniska artiklar skildrar faror som en enskild fyrverkeripjäs och användning av den medför konsumenten. Klassificeringen beskriver ökning av farligheten och ljudnivån av fyrverkeripjäser samt de ökande kraven på öppna områden för användningen. Skyddsavstånden från fyrverkeripjäsen och från åskådarna bestäms på grund av denna klassificering.

Med farlighetsklass enligt förordningar om transport av farliga ämnen avses indelning av explosiva varor i farlighetsklasser enligt det hur stor fara den för transport förpackade explosiva varan vid eventuell olycksfall kan medföra omgivningen. Farlighetsklassen fastställs enligt metoderna i Trafiksäkerhetsverket Trafis föreskrift om transport av farliga ämnen på väg. Förutom själva transporten verkar farlighetsklassen på hur fyrverkeripjäser ska upplagras och används vid handel för bestämning av det skyddsavstånd som krävs omkring ett upplag för explosiva varor.

4.1 Klassificering enligt EU:s direktiv om pyrotekniska artiklar

- 1) Fyrverkerier (fyrverkeripjäser)
 - a) **Kategori F1:** Fyrverkeripjäser med mycket låg skadepotential och försumbar ljudnivå avsedda för användning inom avgränsade områden eller inne i bostäder.
 - b) **Kategori F2:** Fyrverkeripjäser med låg skadepotential och låg ljudnivå avsedda för användning utomhus inom avgränsade områden.
 - c) **Kategori F3:** Fyrverkeripjäser med medelhög skadepotential avsedda för användning utomhus inom stora öppna områden och vars ljudnivå inte är skadlig för människors hälsa.
 - d) **Kategori F4:** Fyrverkeripjäser med hög skadepotential avsedda att användas endast av personer med specialkunskaper och som vanligen kallas "fyrverkeripjäser för professionell användning" och vars ljudnivå inte är skadlig för människors hälsa.

Fyrverkeripjäserna ska klassificeras av tillverkaren. Kraven på klassificering finns i produktstandarder. Klassificeringen märks också på etiketten av den CE-godkända produkten.

4.2 Farlighetsklassificering enligt förordningar om transport av farliga ämnen

Tillverkaren eller importören av fyrverkeripjäser är skyldig att fastställa produkternas farlighetsklasser. Klassificeringen kan förändras om produkterna förpackas på nytt.

4. KLASSIFICERING AV FYRVERKERIPJÄSER

Farlighetsklass 1.1 omfattar masseexplosiva varor som bringar hela det parti av explosiva varor i vilket de ingår att explodera i sin helhet eller till största del, när en viss vara därav eller när även blott en del av ett parti av en vara exploderar. Till denna klass hör oftast explosiva varor för bergsbrytning och militärsprängämnen. I denna klass ingår också många massiva fyrverkeripjäser som används vid fyrverkeriföreställningar.

Farlighetsklass 1.2 omfattar explosiva varor som innebär splitterfara men som inte är masseexplosiva.

Farlighetsklass 1.3 omfattar explosiva varor som är brandfarliga och som utgör obetydlig explosions- och/eller splitterfara men som inte är masseexplosiva. Till denna klass hör explosiva varor som vid brand alstrar mycket

strålningsvärme eller som brinner en i taget och medför obetydlig explosions- och/eller splitterfara. Till denna klass hör de flesta stora och kraftigt brinnande fyrverkeripjäser i kategorierna F2 och F3 som är avsedda för konsumentbruk (i synnerhet raketer).

Farlighetsklass 1.4 omfattar explosiva varor som inte utgör någon väsentlig fara. Till denna farlighetsklass hör explosiva varor som vid antändning medför obetydlig fara. Faran sträcker sig huvudsakligen inte utanför förpackningen, och farligt splitter eller kaststycken förekommer inte. En extern brand får inte förorsaka att förpackningens hela innehåll exploderar omedelbart. Till denna klass hör de vanligaste fyrverkeripjäserna i kategorierna F1 och F2.

5. SÅ HÄR ANVÄNDER DU FYRVERKERIPJÄSER TRYGGT

VID ANVÄNDNING AV FYRVERKERIPJÄSER ska instruktionerna som åtföljer produkten alltid följas. Att bära skyddsglasögon är obligatoriskt för den som avfyrar andra än fyrverkeripjäser i kategori F1 och för antändning rekommenderas en tändpinne. Skyddsglasögonen rekommenderas även för åskådarna.

Staga upp produkten så stadigt att den inte kan välta vid avfyrningen. Raketer kräver en stabil avfyrningsramp så att de tryggt kan avfyras i rätt riktning bortåt från människor och byggnader. Raketkäppen ska dock löpa fritt i höjdlid i rampen.

Raketer kräver en ganska stor och öppen avfyrningsplats, eftersom käppen med drivladdningshöljet inte får falla på människor eller byggnader.

CHECKLISTA FÖR DIG SOM ANVÄNDER FYRVERKERIPJÄSER

- Använd endast godkända produkter som har ett Tukes-nummer eller ett CE-märke.
- Läs bruksanvisningarna noga och följ dem.
- Att bära skyddsglasögon är obligatoriskt för den som avfyrar, förutom när man använder fyrverkeripjäser i kategori F1. Skyddsglasögonen rekommenderas även för åskådarna.
- Använd ett lämpligt stöd eller en ramp när du avfyrar raketer.
- Avfyr produkterna på en öppen plats och i en riskfri riktning.
- Inga fyrverkeripjäser till minderåriga eller berusade.
- Städa upp efter fyrverkeriet.
- Du får inte kombinera, demontera eller mixtra med olika produkter på något sätt – det leder lätt till allvarliga personskador.

Använd skyddsglasögon när du avfyrar!

Staga upp produkten så stadigt att den inte kan välta vid avfyrningen.

6. FÖRSÄLJNING AV FYRVERKERIPJÄSER

6.1 Allmänt

Att sälja fyrverkeripjäser är förbjudet under tiden 1.12–26.12, om köparen inte innehar ett beslut som avses i 91 § 3 mom. i kemikaliesäkerhetslagen (390/2005) för användning av produkter.

Köpmannen för fyrverkeripjäser ska till räddningsmyndigheten göra en anmälan som avses i 63 § i kemikaliesäkerhetslagen senast en månad innan försäljning av pyrotekniska artiklar i kategorierna F1–F3 och P1 och anslutande upplagring inleds. Anmälan ska göras skriftligen och den ska innehålla följande uppgifter:

- 1) Köpman för fyrverkeripjäser: namn, hemort, adress och FO-nummer.
- 2) Plats där verksamhet ska bedrivas.
- 3) Avsikten med upplagring samt de största mängder och typer av explosiva varor som ska upplagras i varje brandteknisk sektion.
- 4) Lagerrum: konstruktion, brandskydd och läge i byggnaden eller fastigheten.
- 5) Läge av lagerrummen och försäljningsstället i byggnaden i förhållande till annan verksamhet i byggnaden.
- 6) Läge av byggnaden i förhållande till omgivningen.
- 7) Angivelse av att verksamheten beaktas i anläggningens räddningsplan eller annat motsvarande dokument.
- 8) Eventuella andra förfaranden med vilka verksamhetsutövarer försäkras sig om säkerheten för försäljning och upplagring av fyrverkeripjäser.

Till anmälan ska fogas en situationsplan som visar affärsrörelsens läge och närmaste omgivning jämte byggnader på en radie av 100 meter samt läget för de utanför affärsbyggnaden projekterade upplagsmagasinen. Dessutom ska anmälan innehålla ritningar av vilka framgår upplagsmagasinets läge samt konstruktionsritningar, om upplagsmagasinets konstruktion inte uppfyller kraven i standard SFS 4399.

Handel med fyrverkeripjäser ska ske i en butik som inrättats i en fast affärslokal. Fyrverkeripjäsen ska i butiken överlämnas direkt till kunden. Fyrverkeripjäser får inte överlämnas till personer under 18 år. Det är förbjudet att överläta fyrverkeripjäser till berusad. När fyrverkeripjäser överläts ska det på försäljningsstället vara minst en person som avlagt kompetensprovet för ansvarig föreståndare vid handel med och upplagring av explosiva varor. På försäljningsstället för

fyrverkeripjäser ska det också finnas skriftliga instruktioner för hur felaktiga fyrverkeripjäser återlämnas till försäljningsstället. För upplagring av återlämnade felaktiga produkter på försäljningsstället gäller samma bestämmelser som för nya produkter.

6.2 Ansvarig föreståndare vid handel

En affärsrörelse som bedriver handel med fyrverkeripjäser i kategorier F2 och F3 ska i sin tjänst ha en föreståndare som ansvarar för handeln med och upplagringen av dessa. Den ansvariga föreståndaren för försäljningen av fyrverkeripjäser ska ha tillräcklig kännedom om fyrverkeripjäserns egenskaper och de föreskrifter som gäller handel med och upplagring av dem. Föreståndaren ska ha tillräckliga befogenheter och praktiska möjligheter att sköta sina uppgifter i affärsrörelsen.

Den ansvariga föreståndaren ska vid Tukes avlägga ett kompetensprov för ansvarig föreståndare. Över godkänt prov utfärdas ett intyg i vilket uppges de produkter för vilka personen får vara ansvarig föreståndare. Intyget är i kraft 10 år.

Tukes anordnar kompetensprov för ansvarig föreståndare flera gånger årligen åtminstone i Helsingfors, Uleåborg, Rovaniemi och Tammerfors. Närmare uppgifter om provet finns på Tukes webbplats www.tukes.fi.

7. UPPLAGRING VID HANDEL

7.1 Allmänt

Fyrverkeripjäser får upplagras i försäljningsställets upplag som ligger i ett butiksrum för en butiksbyggnad och därutöver i separata upplagsmagasin som finns i samma butiksbyggnad. I en upplagscontainer på gårdsplan utanför butiksbyggnaden får samtidigt för kortvarigt behov upplagras fyrverkeripjäser i sina transportförpackningar högst i fyra veckor.

Om de tillåtna upplagringsmängderna bestäms i förordningen (819/2015) och om tekniska säkerhetslösningar i förordningen (1101/2015).

7.2 Upplagring i butiksrum

I ett upplag som ligger i butiksrummet – som sådant räknas också försäljningsställets upplag – får upplagras sammanlagt högst 50 kg (netto) fyrverkeripjäser i kategorier F2 och F3. Utöver dem får det i butiksrummet vara högst 50 kg fyrverkeripjäser i kategori F1. I ett upplag som i butiksbyggnaden finns någon annanstans än i butiksrummet får samtidigt upplagras högst 100 kg (netto) fyrverkeripjäser i varje upplagsmagasin.

Skåpet för fyrverkeripjäser i butiken ska överensstämma med principerna i standard SFS 4399 (motstå brand i 30 minuter) och på det ska finnas märkningar som motsvarar nivån i denna standard. Brandmotståndstiden är beroende av skåpets byggmaterial. Det krävda brandmotståndet nås med trä- eller fanérbaserade byggmaterial vars typiska tjocklek är 30 mm.

På försäljningsstället ska på en varningsskylt eller på upplagsskåpets dörr sättas upp följande märkningar:

I butiksrummet ska fyrverkeripjäserna förvaras i sina skåp.

- Text som uppger typen och maximimängderna av explosiva varor som upplagras i skåpet.
- Varningsetikett med en bild av en exploderande bomb i svart på vit botten, omgiven av en röd kant.

I omedelbar anslutning till skåpen ska det också finnas skyltar som förbjuder rökning och uppgörande av öppen eld. Märkningarna ska vara synliga oberoende av skåpdörrens position.

I butiksrummet ska fyrverkeripjäserna (kategorierna F2 och F3) förvaras i sina skåp. Försäljningsställena och upplagsskåpen ska avskiljas till en separat helhet och placeras så att de inte försvårar utrymning av butiken om en olycka är framme. Vid behov ska försäljningsområdet klart avgränsas t.ex. med hjälp av försäljningsdiskar och avspärningar. Ett försäljningsställe för fyrverkeripjäser ska inte placeras i en gång som används av kunder på väg till andra butikslokaler i samma byggnad eller köpcentrum – om det inte går att kring försäljningsbordet avgränsa ett område på minst 3 meter som är avsett endast för försäljning av fyrverkeripjäser och är avstängt för övrig genomgång.

Ett bra försäljningsställe har sådan placering att kunden kan gå ut genast han gjort sina uppköp. Det är också tillrådligt att kunden kan betala sina uppköp strax på försäljningsstället – så hamnar fyrverkeripjäserna inte bland andra varor. Vid kassan är det skäl att hålla kassabandet i orörligt läge för att inga pyrotekniska massor kan komma ut ur produkterna och förorsaka problem – om de inte är förpackade i plastpåsar och bandet är antistatiskt.

Varje försäljningsställe utgör sin egen helhet. Placering, anordningar och verksamhet av försäljningsstället ska övervägas noggrant och alla risker som försäljningen medför ska utvärderas. Vid behov ska utvärderingen också uppvisas till räddningsmyndigheten.

7. UPPLAGRING VID HANDEL

7.3 Lagerrum

Explosiva varor ska förvaras så att allmänheten inte kan komma åt dem. Upplagsmagasin ska vara låsta. Öppen eld, elddon eller föremål som kan förorsaka gnistor eller annan brandrisk får inte föras till upplagsmagasinet. Om även andra explosiva varor än fyrverkeripjäser förvaras i upplaget, ska fyrverkeripjäserna och eventuellt krut förvaras i separata skåp som motstår brand i minst 30 minuter och stämmer överens med principerna i standard SFS 4399.

Upplagring av explosiva varor i en butiksbyggnad på något annat ställe än i butiksrummet ska ske i ett rum som utgör sin egen brandteknisk sektion. I ett upplag för fyrverkeripjäser ska sektionernas bygnadsdelar vara av minst klass EI 60 obrännbar. I en butiksbyggnad kan det finnas flera sådana upplagsmagasin. I vart och ett av dem får upplagras högst 100 kg (netto) fyrverkeripjäser. Upplagsmagasinet ska vara beläget i byggnadens botten- eller källarvåning.

Genast utanför upplagsmagasinet ska det finnas en brandsläckare. På eller bredvid upplagsmagasinets dörr ska det finnas en bild av en bomb, texten "Räjähteitä – Explosiva varor" samt en skylt som förbjuder rökning och uppgörande av öppen eld.

Vid elinstallationer i upplagsmagasin ska iakttas elsäkerhetsföreskrifterna för explosionsfarliga utrymmen. I utrymmet får finnas endast sådana elapparater som nödvändigtvis behövs där. Kapslingsklassen för elmateriel ska vara minst IP54. Utanför upplagsmagasinet ska det finnas en signallampa eller avbrytare som visar när elledningarna i upplagsmagasinet är spänningsförande.

7.4 Upplagring på gårdsplan utanför butiksbyggnad

I en upplagscontainer på gårdsplan utanför butiksbyggnaden får för kortvarigt behov högst i fyra veckor upplagras samtidigt högst 500 kg fyrverkeripjäser i kategorierna F1, F2 och F3 i sina transportförpackningar så att högst 200 kg av dem hör till farlighetsklass 1.3. Containererna ska uppfylla de krav som ställs på containerupplagsmagasin i standard SFS 4398, punkt 2.4. Nätstaketet får lämnas bort. Ett tomrum om minst 1 meter ska dock lämnas runt containererna. Ventilationen ska verkställas så att det inte går att föra in främmande föremål i containern utifrån. Väggar och dörrar ska isoleras från insidan med minst 100 mm tjock mineralull eller motsvarande obrännbart material. Isoleringen, taket

och golvet ska täckas med minst 10 mm tjock formfanér eller motsvarande material (regelavstånd 100 mm). Utöver det normala låset ska containererna ha en järnbalk på minst 6 x 50 mm tvärs över dörren eller ett extra lås som ger motsvarande skydd. Upplagsmagasinet ska förses med ett tillräckligt starkt hänslås av stål och motsvarande byglar. Containererna ska också förses med lämpliga lyftöglor.

En upplagscontainer på gårdsplan får inte medföra fara för omgivningen. Följande säkerhetsavstånd förutsätts:

- 1) *Avståndet från container till butiksbyggnad ska vara minst 15 meter. Avståndet ska förlängas om väggen invid containererna har en stor brandbelastning. Avståndet får också förminskas till högst 10 meter om butiksbyggnadens vägg mot containererna är brandsäker eller om hela butiksbyggnaden är skyddad med en automatisk släckanläggning. Avståndet från container till butiksbyggnad ska dock alltid vara större än byggnadshöjden.*
- 2) *Avståndet till en annan upplagscontainer ska vara minst 10 meter.*
- 3) *Avståndet till bilparkeringsplatser ska vara minst 10 meter.*
- 4) *Avståndet till en allmän väg eller järnväg ska vara minst 10 meter.*
- 5) *Avståndet till närmaste distributionsanordning för flytande bränsle ska vara minst 50 meter.*
- 6) *Avståndet till ett bostadshus, en skola eller en idrottshall ska vara minst 50 meter.*
- 7) *Avståndet till ett äldreboende (äldreboende), sjukhus, daghem eller någon annan vårdinrättning ska vara minst 100 meter.*

Containerns dörröppningar ska riktas så att kaststycken av fyrverkeripjäserna förorsakar så liten fara som möjligt om det uppstår brand i containererna.

Placeringen av containererna ska beaktas i affärslokals räddningsplan. Containererna ska så lätt som möjligt kunna nås från de alternativa riktningarna med räddningsverkets materiel och den ska vara lätt att flytta.

När placering av containererna övervägs ska också de övriga närliggande byggnaderna och deras säkerhetsarrangemang beaktas.

På eller bredvid upplagsmagasinets dörr ska det finnas en bild av en bomb, texten "Räjähteitä – Explosiva varor" samt en skylt som förbjuder rökning och uppgörande av öppen eld.

7. UPPLAGRING VID HANDEL

7.5 Checklista för upplagsmagasin

Den ansvariga föreståndaren kan använda följande checklista för att kontrollera att alla åtgärder med tanke på säkerheten har vidtagits. Listan lämpar sig för både verksamhetsutövare och räddningsmyndigheter. Det är tillrådligt att den ansvariga föreståndaren går igenom listan varje dag innan försäljningen inleds.

Det är tillrådligt att den ansvariga föreståndaren går igenom listan varje dag innan försäljningen inleds.

GRANSKNINGSOBJEKT	J A	N E J
Har en ansvarig föreståndare utsetts; är intyget i kraft?	☐	☐
Har personalen tillgång till lagstiftningen om explosiva varor?	☐	☐
Har försäljningsstället anordnats enligt anmälan?	☐	☐
Har man förhindrat kundernas tillträde till upplagsmagasinen för fyrverkeripjäser?	☐	☐
Är omgivningen kring försäljningsstället trygg?	☐	☐
Är varnings- och förbudsskyltarna samt informationstavlorna i sin ordning?	☐	☐
Finns det primärsläckningsutrustning, har den underhållits och är förvaringsplatsen utmarkerad?	☐	☐
Är utrymningsvägarna fria och utmarkerade?	☐	☐
Har man tillräckligt med upplagsutrymmen?	☐	☐
Är mängderna föreskriftsenliga?	☐	☐
Finns det endast fyrverkeripjäser (och städredskap) i upplagsmagasinet?	☐	☐
Har upplagsmagasinen (skåp, separata rum, container på gårdsplan) behörig konstruktion?	☐	☐
Är containrar på gårdsplanen placerade som sig bör?	☐	☐
Har räddningsplanen kompletterats med upplagrings- och försäljningsställen för fyrverkeripjäser?	☐	☐
Har läsning av upplagsmagasinen anordnats enligt föreskrifter?	☐	☐
Är elapparaterna i skick och föreskriftsenliga?	☐	☐
Saluförs det enbart godkända produkter?	☐	☐
Är de framlagda demonstrationsexemplaren endast tomma attrapper?	☐	☐
Är försäljningspersonalen fyllt minst 18 år?	☐	☐
Är försäljningsstället och upplagen som helhet i godtagbart skick?	☐	☐

8. PRIVAT FÖRVARING HEMMA OCH TRANSPORT

I EN BOSTADSLÄGENHET eller i rum där människor vanligen vistas får förvaras högst 5 kg (netto) fyrverkeripjäser och andra pyrotekniska varor. Fyrverkeripjäser ska förvaras inlåsta på ett torrt och svalt ställe utom räckhåll för minderåriga, om inte bruksanvisningen ställer andra krav på grund av produktens egenskaper. Fyrverkeripjäser får dock inte förvaras på vinden – inte heller i ett gemensamt utrymme i en byggnad som omfattar två eller flera bostadslägenheter eller i dessa bostadslägenheters förvaringsutrymmen.

Om transport av fyrverkeripjäser bestäms i Trafiksäkerhetsverket Trafis föreskrift om transport av farliga ämnen på väg (TRAFI/4541/03.04.03.00/2015).

En privatperson får transportera fyrverkeripjäser i sina behöriga detaljförsäljningsförpackningar utan begränsning om de är avsedda för personens eget bruk.

En verksamhetsutövare får inom de s.k. begränsade kvantiteterna transportera

- 20 kg fyrverkeripjäser i klass 1.3
- 333 kg fyrverkeripjäser i klass 1.4
- utan begränsning fyrverkeripjäser i klass 1.4S

utan att alla föreskrifterna om transport av farliga ämnen behöver iaktas. Om de ovannämnda fyrverkeripjäserna transporteras samtidigt eller tillsammans med andra farliga ämnen, är det bra att kolla vilka de tillåtna mängderna är genom att använda TFÄ-söktjänsten på webbplatsen www.vakhaku.fi. Vid transport ska dock alltid medföras bl.a. fraktsedeln och en 2 kg brandsläckare. Om fyrverkeripjäsernas mängd överskrider de s.k. begränsa-

de kvantiteterna, ska alla föreskrifterna om transport av farliga ämnen följas till sitt fulla innehåll.

När fyrverkeripjäser transporteras i en buss med passagerare ska alla andra än de som hör till passagerarens resgods anmälas till föraren. Fyrverkeripjäserna ska placeras i bagageutrymmet. Maximimängden är då 10 kg för klass 1.3 och 20 kg för klass 1.4.

FORDON	TRANSPORTKLASS	
	1.4	1.3
Fordon med passagerare (bagageutrymme)	20 kg	10 kg
Buss med passagerare (bagageutrymme*)	20 kg	10 kg

*) I en buss med passagerare får explosiva varor i transportklass 1.4 och 1.3 endast transporteras med förarens tillstånd. Transport är endast tillåten i bagageutrymmet.

Fyrverkeripjäser ska förvaras inlåsta på ett torrt och svalt ställe utom räckhåll för minderåriga.

tukes
Säkerhets- och kemikalieverket

HELSINGFORS PB 66 (Semäforbron 12 B) 00521 Helsingfors

TAMMERFORS Kalevantie 2, 33100 Tammerfors

ROVANIEMI Valtakatu 2, 96100 Rovaniemi

TELEFON 029 5052 000 | www.tukes.fi

